

Fólkaflokkurin fullspottaður

Tann 13. januar 1963 varð soljóðandi uppskot til samtyktar lagt fyri Føroya Løgting:

»Føroya Løgting mótmælir, at stöðir við hermonnum verða settar her á landi.«

Bakgrundin fyri hesum uppskoti var tann, at tað alt meira gjørdist greitt, at stöðin í Mjørkadali var ein rein herstöð og ikki ein stöð við civilum uppgávum, soleiðis sum danska stjórnin annars hevði viljað verið við.

Uppskotsstíllarin æt Hákun Djurhuus og uppskotið varð lagt fram vegna Fólkaflokkin. Uppskotið fekk annars ómetiligan týðning, tí tað fæddi til, at Føroya Løgting í mai sama ár gjørdi hesa samtykt:

»Føroya Løgting mótmælir, at hermenn verða knýttir at Sornfellis- ella Eiðisstöðini og noktar fyri, at krígsútgerð verður goymd ella nýtt á føroyskum landa- ella sjóoki.«

Henda samtykt gjørdist saman við tí tiltiknu samtyktini frá 1940 grundarlagið undir føroyska neutralitetspolitikkini og kunnu vit takka hesari

samtykt fyri, at Føroyar, hóast ta vanvirðing, skiftandi danskar stjórnir hava sýnt lögtingssamtyktunum, ikki eru vorðnar meira militariseradar, enn tær eru.

Aftan fyri hesar samtyktir hevur staðið eitt samt lögting, eitt sameint fólk og hevur henda stöða okkara vunnið okkum mikla virðing í teimum neutralu londunum, sum hóast alt enn eru fleiri í tali, enn tað eru limalond í hernaðarsamgongum.

Men nú er so ein flokkur lopin frá. Fólkaflokkurin hevur alment boðað frá, at hann ikki longur tekur undir við tí lögtingssamtykt, sum hann sjálvur stóð faddur til í 1963. Flokkurin hevur enn tá latið almenningin vitað, at hann ætlar sær at stríðast imóti hesum teimum mest týðandi samtyktum, sum lögtingið nakrantíð hevur gjørt.

Við hesum er so Føroya stöða til hernaðarspurningin um at broytast frá grundini av, við tað at meirlutin fyri neutralitetinum nú er komin í vanda. Hetta er í sjálvum sær einki minni enn ein sorgar-

leikur — ein svikagerð móti okkara forfedrum, sum í øldir hildu fast um okkara rætt til at standa utanfyri stórvaldaklandur og stríð millum aðrar tjóðir. Kanska er tað beint júst her at minna á, at stovnari Fólkaflokksins, Jóannes Patursson, metti henda rætt sum tann fremsta millum, tað hann nevndi okkara gomlu landsrættindi. Við hesum sipaði hann til hetta, at føroyingar, hóast teir síðan ár 1035 høvdu verið undir fremmandum ræði, so eydnaðist tað teimum kortini alla tíðina av varðveita nøkur grundleggjandi rættindi.

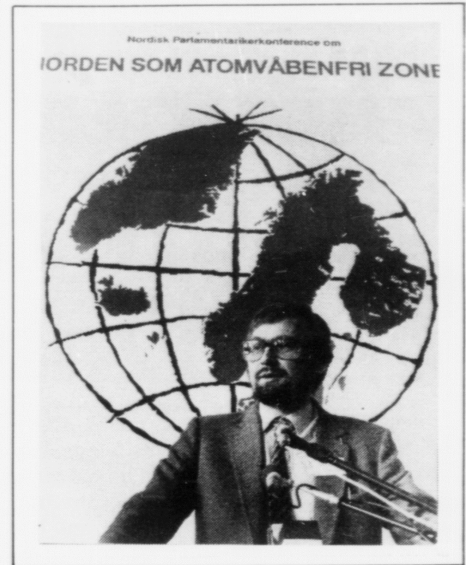
Alt hetta hevur Fólkaflokkurin nú tveitt fyri bórð og orsakirnar eru upplagdar. Høgravongurin og svarta klikkan rundan um blaðstjóran hava leingi tevjað morgunlot. Dagblaðið hevur jú í árvís hettað imóti okkara demokratisku samtyktum — ein meiningarkanning gjørdi útslagið. Her var við øðrum orðum talan um eina samanrenning av teimum mest viðgongdu høgakreftunum og reindyrkaða opport-

unismu. Hetta seinna varð so klárt avdúkað, tá formaður Fólkaflokksins var í Degi og Viku, at tað gjørdist beinleiðis pinligt: »Vit broyta stöðu, tí fleiri av okkara limum nú hava eina aðra meining enn flokkurin«, segði hann at kalla orðarætt. Hann kundi havt valt, sum t.d. ein annar konservativur formaður, Christmas Møller, at gingið imóti teimum reaktioneru streymunum í sinum flokki. Hann hevði tá — sum Møller — ikki bert vunnið flokkinn aftur frá Breckmannsklikkuni, men eisini vunnið sær ófólmandi virðing úti og heima. Men, sjálfandi ger ein ikki tað, tá ein er sum eitt strá, ið veittrar sum vindurin blæsurl!

Fyri sovið er ikki meira at siga til kúvendingu Fólkaflokksins. Hon kemur ikki óvantað, og tæy, sum kenna henda flokk, vænta sær heldur einki frá tí kantinum — ella beinari, tæy kunnu vænta sær alt frá tí síðuni. Tó eiga vit at steðga eitt sindur við tær grundir, sum formaðurin gav fyri kúvendingini.

Útyvir hetta, at limir flokksins nú meintu nakað annað, so nevndi Jógvar Sundstein tvær grundir. Tann fyrsta var tann, at friðurin er best varðveittur av verjusamgongum sum t.d. NATO. Hetta er ikki beint. Hvørki NATO ella Warszawasamgongan hava nakað sum helst við frið at gera og vit kunnu bert víðurkenna, at heimurin stendur enn, hóast hesar samgongur. NATO hevur lagt seg upp í kríggj í Afrika og Asia, útgjørt uppreistrarrørslur við peningi og vápnum og lutikið beinleiðis í einum hernaðarkvetti (Grikkaland 1967). Syndaregistarið hjá Warszawasamgonguni er lítið mætar.

Onnur grundin hjá formanninum var tann, at vit jú eru vesturlandskt sinnað og tí hava skyldu til at gerast limir í NATO. Av hesum má sostatt fylgja, at tann, sum ikki tekur undir við NATO, er ikki vesturlandsktsinnar! Hetta má so aftur merkja, at lond sum Svøríki, Finnland, Írland, Mexico, Frakland og m.m. onnur ikki eru vesturlandskt sinnað? Slikum sluti skal ein leita leingi í Det Bedste eftir!

Eingin er fullspottaður, fyrr enn hann hevur spottað seg sjálván. Fólkaflokkurin hevur nú fyri opnum tjaldi avdúkað sitt støðuloygi og sína opportunistu. Hann hevur traðkað á alt tað, sum fyri bert fáum árum síðan varð sagt at vera honum sjálvum heilagt og skuldi tí nú verið fullspottaður. — Men hvør veit, kanska var landsfundurin seinasta vikuskifti bert byrjanin. Kanska verður tað næsta

eitt krav um hernaðarskyldu og amerikanskar herstöðir? Ikki er gott at vita — eitt er tó víst, at fyri tær demokratisku kreftirnar í Føroyum hevur tað ongantíð havt so stóran týðning, at Fólkaflokkurin verður hildin utan fyri politiska ávirkan sum júst nú og eigur hetta at verða aðalmálið til næsta lögtingsval.

Jóannes Dalsgaard

14. Mótmæli mót herstöðum í Føroyum.

Ár 1961, 13. januar legði H. Djurhuus lögtingsmaður fram soljóðandi

Greint uppskot til samtyktar.

Føroya lögting mótmælir, at stöðir við hermonnum verða settar her á landi.

Viðmerking:

Tá uppskot til samtyktar (radarmálið) sum tingmál nr. 41 í tingsetuni 1959-60 fekk nevndarviðgerð er öll nevndin samd um hetta orðaljóð í álitinum, si ting, 1958, síðu 198, 5tu reglu frá í erva:

UPPSKOT
frá

einum minniluta (Haldor Hansen, Marius Johannesen og Hákun Djurhuus):

Føroya lögting mótmælir, at hermenn verða knýttir at Södnfellis- ella Eiðisstöðini og noktar fyri, at krígsútgerð verður goymd ella nýtt á føroyskum land- ella sjóoki.

Uppskot frá minnilutanum (H. v. Høgadalsá og S. Joensen fall 9-0.
Uppskot frá minnilutanum (Leon Joensen og Tr. Samuelsen fall 9-0.
Uppskot frá minnilutanum (H. Hansen og H. Djurhuus og M. Johannesen) samtykt 17-0.

Fíggjarlógin fyri tingið í morgin

Tá tingið kemur saman aftur friggjadagin, er ætlanin at leggja fíggjarlógargruppuviðgerðir aftur tingið. Tað eru nú nakrir mánaðir síðani, at tað vrð lagt fram og uttan stórvegis viðgerð koyrt í fíggjarnevndina. Har hava so síðani verið nógvar og drúgar samráðingar um at fila alt hetta stóra lógarkompleksið til. Okk-

urt er strikað og okkurt lagt aftrat.

Jørgin Thomsen, fíggjarnevndarformaðurur sigur, at verður uppskotið lagt fyri tingið í morgin, so verður helst 2. viðgerð av fíggjarlóginu í næstu viku. Tann viðgerðin verður so helst útvarpað.

jan

ÍTRÓTTARSKRIVARAR

Vegna forfall er steðgur komin í fasta týsdagstátt okkara, ítróttarskrivingina.

Søkt verður tí beinanvegin eftir fólki/fólkum við áhuga og kunnleika til føroyskan ítrótt til at taka sær av ítróttarskrivingini.

Áhugað biðjast seta seg í samband við blaðið sum skjótast.

Ítróttarsosíalurin, tlf. 1 1820